GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 152. *Vinerĭ, 24 Augustŭ (5 Septembre)* 1884.

Brașovŭ în 23 Augustŭ (4 Sept.)

Acuma când monarchia nóstră pare a fi chiămată de a jucá unŭ rolŭ însemnatŭ între marile puterĭ europene, în sînulŭ cărorŭ se pregătesce o nouă grupare; când se anunță ací visita împĕratului Germaniei la curtea austriacă, ací întêlnirea ministrului de esterne austro-ungarŭ cu cancelariulŭ Germaniei și se vorbesce de noue întêlnirĭ între împĕrațĭ și miniștrii lorŭ; când în fine aceste visite și întrevederĭ se estindŭ și asupra regatului României și alŭ Sêrbiei: într'unŭ asemenea timpŭ este, credemŭ, la loculŭ sĕu de a ne întrebá că óre ce feliu de politică urmăresce aḍĭ monarchia austro-ungară séu mai bine ḍisŭ, care e aḍĭ ținta politicei sale în întru și în afară?

Este clarŭ, că fiecare cârmaciu trebue se aibă o țîntă, la care vrea sĕ ajungă și nu ne vine a crede că cei ce conducŭ aḍĭ destinele monarchiei n'ar mai sci încătrău s'apuce și ar fi numai trașĭ împinșĭ ací de cei din Berlinŭ, ací de cei din Petersburgŭ.

Vrêndŭ a rĕspunde la cestiunea de mai susŭ, ne-amŭ adusŭ aminte de-o interesantă scriere a unuia din cei mai de frunte ómenĭ de statŭ austriacĭ publicată în anulŭ 1870. Mulțĭ din cetitorii noștri îșĭ vorŭ aduce aminte câtŭ de mare sensațiune a făcut p'atuncĭ o carte a rĕposatului generalŭ rusŭ Fadeiev asupra „puterei armate a Rusieĭ.“ In partea politică a acestui opŭ Fadeiev a fostŭ desfășuratŭ stindartulŭ panslavistŭ ḍicêndŭ că Rusia trebue sĕ iea în mâna sa causa tuturorŭ Slavilorŭ și a tuturorŭ ortodocșilorŭ. Din incidentulŭ acesta a scrisŭ baronulŭ de Helfert o broșură întitulată „Rusia și Austria,“ care cuprinde mai multŭ o critică a politicei austriace, decâtŭ unŭ rĕspunsŭ datŭ generalului rusescŭ.

„Nenorocirea a voitŭ — scrie Helfert — că politica nóstră interióră și esterióră sĕ remână dela finitulŭ seclului trecutŭ totŭ pasivă. Dela 1790 pănă la 1815 ne-amŭ apĕratŭ în contra puterei preponderante francese. Dela 1815 pănă la 1848 ni-amŭ îndeletnicitŭ cu conservarea a totŭ ce erá în ființă și cu combaterea a totŭ ce erá în nascere. Dela 1848 pănă la 1859 amŭ trebuitŭ sĕ ne apĕrămŭ în contra politicei active a vecinului nostru italianŭ ér dela 1859 pănă la 1866 politica activă a vecinului nostru prusianŭ, de atuncĭ pănă aḍĭ ne face de lucru politica activă a Maghiarilorŭ. Și óre nu cuprindŭ ideile lui Fadeiev germenele unei politice active a Rusiei în potriva nóstră? C'unŭ cuvêntŭ jurŭ împrejurŭ toțĭ au și urmărescŭ scopurile lorŭ positive și încă totdéuna pe contulŭ nostru. Numai noi înșișĭ ne găsimŭ de peste 80 de anĭ încóce totŭ numai într'o lucrare negativă; respingemŭ, ne apĕrămŭ, căutămŭ a ne ferí de pierderĭ și credemŭ c'amŭ făcutŭ destulŭ cu acésta. Fiecare dintre puterile europene are idea sa, devisa sa, programa sa clară; de ce numai noi sĕ n'avemŭ?“

„Dér și Austria avea și are încă după părerea multora o ideă, o devisă, unŭ programŭ, dér idea e scrîntită, devisa e greșită, programa e zidită pe premise false . . . . *Fantoma periculósă despre natura și chiĕmarea esclusivŭ germână a Austriei* a predomnitŭ până acuma politica nóstră interióră și esterióră. Trebue sĕ ne lepădămŭ de acésta fantomă și sĕ căutămŭ a cunósce și a împliní adevĕrata natură si chiĕmare a Austriei, décă este sĕ devină realitate ceea ce dorescŭ inimicii ei jurŭ împrejurŭ. Natura Austriei nu este esclusivŭ germână, ci este parte germană, parte slavă, parte maghiară și parte română... De aceea în loculŭ misiunei esclusivŭ germane a Austriei, trebue sĕ punemŭ misiunea austriacă a monarchiei nóstre.“

Este fórte caracteristicŭ modulŭ cum înțelege omulŭ de statŭ austriacŭ acéstă misiune austriacă a monarchiei nóstre. Austria, ḍice elŭ, trebŭe sĕ fie unŭ statŭ unitarŭ descentralisatŭ, care pe lêngă apĕrarea unității sale se cunóscă monarchia de ceea ce a fostŭ din capulŭ locului, de unŭ statŭ compusŭ din mai multe națiunĭ, de unŭ statŭ poliglotŭ. De aceea, acestŭ statŭ trebue sĕ dea diferitelorŭ țĕrĭ, din carĭ e compusŭ, o mĕsură câtŭ mai mare de selfgovernemêntŭ, ér tuturorŭ popórelorŭ egală îndreptățire. Acésta o cere cu deosebire și dela Ungaria, ḍicêndŭ, că aci numai unŭ asemenea sistemŭ póte sĕ fie durabilŭ, care va sci sĕ asigure și sĕ garanteze popórelorŭ nemaghiare în mișcarea lorŭ din viéță publică deplina libertate de a-și folosí limba lorŭ maternă.

Urmărindŭ mai departe misiunea monarchiei ḍice, că Austria trebue sĕ devină cu timpulŭ mai mare, décă nu vré sĕ devină mai mică. Posibilitatea de a se întinde i-o oferă aḍĭ Austriei numai tĕrêmulŭ Dunării de josŭ și partea nordvestică din peninsula balcanică. De aceea pledéză pentru o politică câtŭ maĭ amicabilă față cu statele micĭ dela Dunăre și față cu tóte popórele creștine din peninsula balcanică.

Décă privimŭ cu atențiune fasele prin carĭ a trecutŭ politica monarchiei nóstre dela 1870 încóce, vedemŭ că ideile ce le-a desvoltatŭ înainte cu 14 anĭ baronulŭ Helfert au fostŭ mai multŭ séu mai puținŭ ideile conducĕtóre ale politicei austriace. Cerința ca sĕ se schimbe cu desĕvêrșire politica internă precum și cea esternă a monarchiei s'a implinitŭ în parte. Dincolo de Laitha idea descentralisării și a egalei îndreptățirĭ naționale este pe cale de a se realisá. Intinderea monarchiei spre Orientŭ s'a făcutŭ faptă prin ocuparea Bosniei și Erțegovinei; ér câtŭ pentru relațiunile cu statele vecine dunărene și cu celelalte popóre din Orientŭ se vede o schimbare fundamentală în politica esternă a cabinetului austriacŭ în direcțiunea semnalată de baronulŭ Helfert.

Numai unŭ punctŭ, celŭ prevede Helfert în broșura sa, a rămasŭ încă neîmplinitŭ. Fantoma periculósă despre „natura esclusivŭ maghiară a Ungariei“ n'a putută fi până acum isgonită. Politica activă a Maghiarilorŭ dă încă multŭ de lucru Austriei și 'i încurcă planurile în afară.

Teutonismulŭ dincolo de Laitha a fostŭ bătutŭ și în loculŭ lui s'a instalatŭ austriacismulŭ. Este o cestiune vitală pentru monarchiă ca și dincóce de Laitha maghiarismulŭ violentŭ de partidă se fie înlocuitŭ câtŭ mai curêndŭ cu „hungarismulŭ“ blândŭ, care se îmbrățișeze deopotrivă pe tóte popórĕle, dândŭ fiecăruia ce i se cuvine.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Aradŭ, 4 Septemvre. — Maiestatea Sa a plecatŭ erĭ la 6 óre la manevre și s'a întorsŭ la 12 óre. Séra la 8 óre a plecatŭ la Angern. La plecare i s'au făcutŭ marĭ ovațiunĭ entusiaste.

Roma, 4 Septemvre. — In provinciile infectate au fostŭ alaltaerĭ 325 casurĭ de bólă și 141 casurĭ mortale de colera.

Marsilia, 4 Septemvre. — In Toulon mortalitatea e mică.

Madridŭ, 4 Septemvre. — Dela 29 Augustŭ colera predominéză în Alicante și Norelda. Au fostŭ 42 morțĭ de coleră.

CRONICA ḌILEI.

La reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu, care a provocatŭ pe tóte damele din diferite părțĭ a contribuí la lotăria ce face pentru sprijinirea scólelorŭ de fetițe, sosescŭ mereu obiecte din tóte părțile. Facemŭ atente pe stimatele dómne și domnișóre din Brașovŭ, care întotdeuna, și mai alesŭ în scopurĭ filantropice au doveditŭ multă mărinimiă, a se grăbí cu trimiterea lucrurilorŭ, până la 15 (27) Septemvrie, la adresa: »Reuniunea femeilorŭ române din Sibiiu.« Obiectele trimise până acum se potŭ cetí în Nr. 34 alŭ »Familiei« și în »Telegrafulŭ românŭ.«

*

Ni se comunică, că Dr. Alesandru Grama din Blajŭ de asemenea a fostŭ învitatŭ de Alteța Sa principele de corónă Rudolfŭ, sĕ conlucre la opera, ce se va publicá din inițiativa și sub povățuirea sa: »Austro-Ungaria în cuvinte și tablourĭ.« Scrisórea de învitare e redactată pe pergamentŭ, din Laxenburgŭ, și subscrisă de principele.

*

D-ra Bârsescu a sositŭ în Viena și în ḍilele astea va luá parte la probele din Burgtheater pentru piesa »Domnișóra de Laury« a lui Guido Mossing.

*

In Belgradŭ, cândŭ regele Milanŭ a datŭ suveranului României comanda de onóre a regimentului alŭ 6 de liniă sêrbescŭ, suveranulŭ Sêrbiei a ḍisŭ, adresându-se soldaților acestui regimentŭ, că trebue sĕ fie mândri că au de comandantŭ pe eroulŭ dela Plevna, care a contribuitŭ fórte multŭ la starea actuală a lucrurilorŭ în Orientŭ.

*

Când Regele Sêrbiei Milanŭ a sositŭ în Pesta, găsì gara închisă și ocupată de poliție. Regele aflà că se împrăștiase sgomotulŭ despre unŭ atentatŭ la viața sa. Regele ș'a continuatŭ calea spre Viena fără sĕ se întêmple vr'unŭ accidentŭ. Se luaseră mĕsurĭ energice.

*

„Carpații« din Craiova, vorbindŭ în articolulŭ sĕu de fondŭ dela 20 Aug. despre visita Regelui Carolŭ în Craiova, ḍice între altele: »Regele nostru, unŭ Hohenzollern, va scí, și gloriósele Sale fapte de până acuma dovedescŭ în deajunsŭ că o voesce, sĕ facă din România după exemplulŭ Ilustrilorŭ suveranĭ ai Prusiei, ceea ce menirea de rasă și interesele ei în Orientŭ o chiamă a deveni. Este istoricesce constatatŭ că Hohenzollernii au posedatŭ artá de a realisá, cu micĭ și neînsemnate mijlóce, cele mai marĭ scopurĭ naționale, și virtuțile lorŭ pe care suveranulŭ nostru a doveditŭ în deajunsŭ că le posede, sunt o garanțiă că cârma României va fi ținută și îndreptată de Regele Carolŭ, cu aceiașĭ artă și dibăciă în curentulŭ idealului naționalŭ.«

*

Lunĭ înainte de ameḍĭ s'au deschisŭ cursurile la universitatea din Pesta. In aula universității se adunară studenții și pe la 10 óre venì și corpulŭ profesoralŭ cu rectorulŭ și decanii, Szabó rectorulŭ făcu într'o cuvêntare istoriculŭ anului precedentŭ școlarŭ.

*

Peste căte-va ḍile vorŭ plecá din portulŭ Pola cele patru corăbii austriace ce au de împlinitŭ misiunĭ trans-marine. După informațiunĭ oficióse, ele nu au însărcinarea sĕ ocupe vr'o parte de pământŭ în Africa, cum se lățise vestea, ci au, pe lângă împlinirea unorŭ însărcinărĭ scienţifice și scopulŭ de-a păḍí comerciulŭ Austro-Ungariei în depărtatele mărĭ și sĕ dea multă putere unorŭ reclamațiunĭ făcute de consulii austriacĭ.

*

»Vossiche Ztg.« repețesce din nou sgomotulŭ, că întrevederea împĕrațilorŭ va fi în Stettin.

*

Generalulŭ Cerevin cercetéză calea, pe care va trece Ţarulŭ venindŭ în Varşovia. Nicĭ unŭ funcţionarŭ ce nu a servitŭ treĭ anĭ nu póte sĕ funcţioneze pe respectivele căĭ. Toţĭ proprietariĭ de case şi prăvăliaşiĭ suntŭ obligaţĭ a nu suferi în localele lorŭ, cândŭ va trece Ţarulŭ pe strade, pe nicĭ o persónă ce s'ar puté bănui, că are gândurĭ rele.

*

In Basel s'a întrunitŭ la 1 Sept. alŭ III-lea congresŭ internaţionalŭ alŭ medicilorŭ de urechĭ. Erau de faţă 45 membri representândŭ tóte naţiunile.

*

Maiorulŭ Chicener din Dongola telegraféză, că a primitŭ mai multe scrisorĭ dela generalulŭ Gordon. In cea mai din urmă scrisóre datată din 15 Iunie st. n. Gurdon spune, că oraşulŭ Chartum se va mai puté susţiné patru lunĭ.

*

Miniştrii Northbroock şi generalulŭ Wolseley au trecutŭ Duminecă prin Viena spre Triestŭ şi pe Sâmbătă vorŭ ajunge în Alesandria din Egiptŭ.

VISITA REGELUI CAROLŬ LA BELGRADU.

„Pester L'loyd" scrie în numĕrulŭ sĕu de Lunĭ:

Intêmplarea, că regele Carolŭ alŭ României a visitatŭ pe Regele Sêrbiei este unŭ evenimentŭ fórte însemnatŭ în desvoltarea lucrurilorŭ din peninsula balcanică şi e dér şi naturalŭ, că se vorbesce cu o viă multţămire de acestŭ evenimentŭ. Pentru priceperea însemnătăţeĭ politice a visitei Regelui Carolŭ nu sunt de lipsă impulsurĭ şi inspiraţiunĭ, căcĭ o reprivire asupra evenimentelorŭ, carĭ s'au sĕvêrşitŭ în decursulŭ celorŭ din urmă anĭ, în nordulŭ peninsulei balcanice, ne arată, că acestŭ pasŭ alŭ Monarchului românŭ trebue sĕ-lŭ socotimŭ — fără vre-o interpretaţiune silită — dreptŭ unŭ evenimentŭ politicŭ, care e de însemnată ponderositate nunumai pentru respectivele douĕ state, ci şi pentru monarchia vecină. Acţiunea diplomatică a Austro-Ungariei până mai când era, nu avea în peninsula balcanică nicĭ unŭ sprijinŭ pentru validitarea pacinicelorŭ sale interese, decâtŭ pe guvernulŭ din Belgradŭ şi adeseorĭ s'au ivitŭ situaţiunĭ, din carĭ nu te puteĭ desface de téma, că duşmanii Regelui Milanŭ nu vorŭ rĕuşi odată cu agitaţiunile lorŭ. Incordatele relaţiunĭ, ce-au esistatŭ multă vreme între curţile dela Belgradŭ şi Bucurescĭ, desăvêrşiră isolarea, în care Regele Milanŭ împreună cu aderenţii sĕĭ urmărea consecuentŭ o politică, ce erá combătută de oposiţiune cu cele mai insolente mijlóce. In Austro-Ungaria trebuia sĕ admiţĭ totdéuna posibilitatea, că din acéstă isolare, ce te punea pe gândurĭ, va nasce mai curêndŭ séu mai târdiu o schimbare nefavorabilă a scenerieĭ din Belgradŭ, în vreme ce apropierea, ce pare că a ajunsŭ deja destulŭ de departe, între România şi Sêrbia, este de-o parte unŭ simptomŭ tare îmbucurătorŭ despre o schimbare în cercurile stăpânitóre din Bucurescĭ şi de altă parte cuprinde o chizăşia, că Regele Milanŭ va fi în viitorŭ în stare, sĕ pună în cumpĕnă o influinţă binişorŭ marită în favorulŭ principiilorŭ politice ce-a representatŭ până acum. — Indoită însemnare are acéstă schimbare, décă băgămŭ în sémă, ce radicală reformare a relaţiunilorŭ Rusiei cu Germania şi Austro-Ungaria trebue sĕ influinţeze asupra elementelorŭ radicale din peninsula balcanică şi că astfeliu se deschidŭ şi prin desvoltarea politicei generale prospecte favorabile, pentru înaintarea acelei pacínice şi culturale misiunĭ, cu care s'a însărcinatŭ monarchia austro-ungară dela rĕsboiulŭ ruso-turcescŭ în peninsula balcanică.

* * *

„Monitorulŭ oficialŭ" mai aduce următórele scirĭ:

Belgradŭ, 18 Augustŭ 8 óre 30 m. s.

La órele $12^1/_2$ a fostŭ dejunulŭ, la care a luatŭ parte Maiestăţile Lorŭ cu suitele. La órele 3, corpulŭ diplomaticŭ a fostŭ presentatŭ M. S. Regelui Carolŭ de către ministrulŭ românŭ d. Mitilineu. In urmă, Regele Milanŭ a presintatŭ Regelui Carolŭ pe E. S. Mitropolitulŭ Sêrbiei şi pe înaltulŭ clerŭ, pe consilierii de statŭ, pe curţile de casaţiă, de compturĭ, de apelŭ, pe tribunale şi funcţionarii superiorĭ, apoi pe întregŭ corpulŭ oficeresŭ alŭ garnisóneĭ Belgradŭ, între carĭ generalulŭ Iovanovicĭ, comandantŭ de divisiă, şi generalulŭ pe Leanine, şefulŭ statului majorŭ-generalŭ.

*

Belgradŭ, 30 Augustŭ.

Regele Carolŭ alŭ României a sositŭ la amédĭ aicĭ pe vasulŭ „Stefanŭ-celŭ-Mare," escortatŭ de canonierele »Griviţa« şi »Alesandru«. La debarcare Maiestatea Sa a fostŭ primitŭ de Regele Milanŭ în uniformă de colonelŭ românŭ; apropierea vasului »Stefanŭ-celŭ-Mare« a fostŭ salutată de 101 tunurĭ şi de musica militară, care intonă imnulŭ românŭ.

Regele Milanŭ a mersŭ la bordulŭ vasului regalŭ unde a salutatŭ pe Regele Carolŭ în modulŭ celŭ mai cordialŭ şi I-a presintatŭ în urmă suita, pe miniştrii şi pe înalţii demnitarĭ ai Statului. Pe stradele capitalei, împodobite cu arcurĭ de triumfŭ şi stégurĭ române şi sêrbe, trupele din garnisónă formau unŭ gardŭ în dosulŭ căruia se grămădea o mulţime considerabilă, care a salutatŭ pe Suveranulŭ României cu vii aclamaţiunĭ.

La palatŭ Regele Carolŭ a fostŭ întêmpinatŭ de Regina Natalia şi de prinţulŭ moscenitorŭ.

* * *

Guvernamentalulŭ „Telegrafulŭ" din Bucurescĭ arată purtarea Sêrbiei în cestiunea dunărénă, unele greutăţĭ, ce a adusŭ ea prin tarife vamale provenienţelorŭ române şi apoi dice:

Şi, cu tóte astea, simpatia tradiţională a Românilorŭ către vecinii lorŭ Sêrbĭ a rĕmasŭ neatinsă, păstrându-se în inima naţiunei.

Romănia în decursulŭ vécurilorŭ a purtatŭ rĕsboiŭ cu Turcii, Tătarii, Casacii-ukrainenĭ, Polonii, Maghiarii, dér nicĭ una din cronicele nóstre nu face menţiune de vr'unŭ rĕsboiŭ alŭ României cu puterniculŭ regatŭ alŭ Mareĭ Sêrbii.

Este bine ca ambele popóre sĕ nu uite acestŭ trecutŭ, sigilatŭ pururea printr'o frăţiă leală; este bine ca, atâtŭ unulŭ câtŭ şi celălaltŭ, sĕ nu perdă din vedere că ambele state de pe Dunăre au interese aprópe identice în cerculŭ largŭ alŭ destinelorŭ reciproce.

Visita Regelui nostru, deşi nu póte avea unŭ caracterŭ politicŭ bine circumscrisŭ, totuşĭ sperămŭ, va cimenta în inima vecinilorŭ noştri ideĭ nouĕ, aspiraţiunĭ nouĕ, credinţe nouĕ în viitorulŭ strălucitŭ alŭ ambelorŭ state, carĭ prin vitejia eroilorŭ loru, au sciutŭ sĕ-şĭ păstreze neatârnarea, ţinândŭ odinióră cu pepturile lorŭ valurile musulmanilorŭ, carĭ se revĕrsau asupra Europei întregĭ.

Sĕ nu se perdă din vedere, că impulsulŭ către progresŭ, că mişcarea omenirei înainte, propaganda ideilorŭ nuoi, carĭ redeşteptă popórele din somnulŭ adâncŭ alŭ ignoranţei şi robiei, suntŭ şi au fostŭ pornite dela naţiunĭ micĭ. Bulgaria, Sêrbia, Grecia şi România, unite în interesele lorŭ şi aliate în contra politicei de cucerire, sunt singurii capabilĭ a tăiă nodulŭ Gordianŭ, care pórtă numele de cestiune orientală şi care turbură pacea omenireĭ civilisate. Câtŭ mai aprópe va fi momentulŭ binecuvêntatŭ alŭ unei atare uniunĭ, basată pe salvgardarea neatârnăreĭ reciproce a acestorŭ state, atâtŭ mai curândŭ va rĕsări pentru Orientulŭ Europei sórele civilisaţiunei şi alŭ libertăţei.

Iată dér, pentru ce salutămŭ din inimă pe monarchii Sêrbilorŭ şi alŭ Românilorŭ, carĭ şĭ-au strânsŭ frăţeşte mâna."

Cine e Românŭ?

Sub acestŭ titulŭ „Gazeta Sătênului," din Rêmniculŭ Săratŭ publică următorulŭ articulŭ:

Décă aşŭ întreba pe unŭ Turcŭ ce va sĕ dică Românŭ mi-arŭ rĕspunde: Românŭ va sĕ dică unŭ omŭ, care este condusŭ de atâta patriotismŭ, încâtŭ nu se luptă numai pentru patria sa, ci móre şi pentru patria altorŭ naţiunĭ.

Décă aşŭ întreba pe împĕratulu Franciscŭ Iosefŭ séu mai bine pe unchiulŭ sĕu, archiducele Albrecht, căpitanulŭ dela Custozza, ce va sĕ dică Românŭ, mi-arŭ rĕspunde:

Românŭ va sĕ dică o parte din populaţiunea imperiului nostru, care din multă iubire pentru provincia din care sunt recrutaţĭ, se luptă cu atâta bravură, încâtŭ ar crede cineva, că el represéntă întrega populaţiune a Austriei şi au aerulŭ a salvá singurĭ imperiulŭ. Românŭ va sĕ dică unŭ cetăţénŭ care-şĭ face datoriile, fără a reclamá unŭ singurŭ dreptŭ! Nicĭ o naţiune pe faţa pământului nu-ĭ are atâta consciinţă, nu este pĕtrunsă de datoriile cetăţenescĭ aşa de adêncŭ ca Românulŭ. Străbunii Românilorŭ se numiau civis Romanus; adevĕraţii Români de astădĭ nu se numescŭ civis Romanus, pentrucă ei sunt atâtŭ în Austria şi în Rusia, câtŭ şi în România numai Paria între ceilalţĭ »cetăţeni de jure,« dar sunt adevĕraţii cetăţenĭ în oricare din aceste state arŭ trăi. —

Românulŭ mai întâiu este cetăţénŭ, apoi Românŭ. Prin urmare putemŭ dice: Românŭ va sĕ dică cetăţénŭ adevĕratŭ.

Dar sĕ întrebămŭ pe unŭ Ro, — séu mai corectŭ pe unŭ cetăţénŭ din regatulŭ României, ce va sĕ dică Românŭ, şi vomŭ avé unŭ rĕspunsŭ, pe care mai curênd 'l va înţelege unŭ Chinezŭ, decâtŭ unŭ Românŭ.

In regatulŭ României, Românŭ este numai acela, care este născutŭ aicĭ, din părinţĭ, carĭ au avutŭ drepturi politice aici, séu care a fostŭ declaratŭ prin unŭ votŭ alŭ corpurilorŭ legiuitóre de cetăţénŭ românŭ.

In modulŭ acesta Evreii, carĭ iau bietului ţĕranŭ românŭ pielea, devinŭ Românĭ; Grecii carĭ storcŭ din Românŭ şi cea din urmă picătură de avere şi de sânge, suntŭ Românĭ; Nemţii, Armenii, Ungurii, Bulgarii, şi nenumĕratele limbĭ, carĭ s'au vĕrsatŭ asupra Daciei lui Traianŭ dintre cele patru ziduri înalte, între carĭ le-a închisŭ Alexandru Macedonŭ, décă parlamentulŭ din Bucurescĭ li-s'a oferitŭ ca naşŭ, devinŭ Românĭ. —

Unŭ Românŭ de dincolo se numesce, ba chiar se apostrofézâ cu accentulŭ apĕsatŭ strâinŭ, şi décă are cunoscinţă despre ceea ce va sĕ dică lege, trebue sĕ tacă, décă nu vré sĕ fie tratatŭ de rĕsvrătitorŭ şi espulsatŭ.

Aicĭ va sĕ dică Românŭ acela, care se aliézâ cu puternicii dileĭ, pentru a decretá legĭ, prin carĭ sĕ pótă mai cu înlesnire esploatá pe neobositulŭ şi vênjosulŭ cetăţénŭ, care nu plătesce decimĭ judeţene, ci sutimĭ individuale.

Aicĭ va sĕ dică Românŭ acela, care sub masca romănităţii persecută pe Românii cei neaoşĭ şi le secuestréză şi opincele, décă nu le potŭ plăti datoriile, câte le place lorŭ sĕ le născocéscă.

Aicĭ va sĕ dică prototipŭ de Românŭ acela, care huiduesce, persifléză şi prigonesce pe Românii de dincolo.

Succesŭ bunŭ, fraţilorŭ, şi vĕ dau pe drumŭ marşulŭ lui Andreiu Mureşanŭ:

»Pe voi vĕ nimiciră a pismei rĕutate
»Şi órba neunire la Milcovŭ şi Carpaţĭ
— — — — — — — — — — — — — — — — — — !«

Dér ca sĕ nu vĕ pară că sunt supĕratŭ, vĕ asigurŭ că voi nu sciţĭ ce va sĕ dică Românŭ şi vĕ strigŭ din adênculŭ inimei ca întâiulŭ martirŭ Stefanŭ: »dómne nu le pune lorŭ pĕcatulŭ acesta, că nu sciu ce facŭ!«

Tot-odată rogŭ pe adevĕraţii Românĭ sĕ ierte, că vreau sĕ esplicŭ ce va sĕ dică Românŭ; eu nu scriu pentru ei, ci mai multŭ pentru Iuda celŭ fără de lege, care nu vrea sĕ înţelégă. Acestŭ Iuda a mersŭ atâtŭ de departe cu viclenia, cu lăcomia şi politica lui mişeléscă, în câtŭ a întrodusŭ în dicţionarulŭ poporului românŭ cuvêntulŭ românŭ în locŭ de omŭ! Cu durere trebue sĕ constatŭ, că poporulŭ nostru din regatŭ n'are consciinţa de românŭ în gradulŭ în care erá înţelesŭ sub Mihaiu şi Stefanŭ, şi cum se mai simte şi astădĭ între Tisa şi Carpaţĭ.

Ce va sĕ dică Romănu?

Românŭ va sĕ dică acela, care se uită preste Carpaţi ca unŭ vecinŭ în curtea altui vecinŭ, care i este şi rudă de aprópe; ai căruĭ străbunĭ se tragŭ din fiii străbunilorŭ noştri.

Românŭ va sĕ dică acela, care se uită la stêlpii podului lui Traianŭ dela Turnu-Severinŭ, ca la o cruce, sub care odihnesce trupulŭ tatălui şi părinţilorŭ lui; care înroşesce, cândŭ aude din gura unui străinŭ unŭ cuvêntŭ rĕu, dér adevĕratŭ, în contra Românilorŭ; care nu-şĭ mai póte stăpâni bucuria, când aude de o faptă mare comisă de Românĭ.....

Românĭ au fostŭ aceia, carĭ au purtatŭ juguŭ străinŭ o miiă de anĭ fără ca sĕ pótă constatá cineva astădĭ, că au fostŭ atinşĭ de-o mamă străină! Românĭ suntŭ şi aceia, cari nicĭ în faţa pericolului de a murĭ de fóme nu jócă după cum ii fluerá Ungurulŭ. Acela care dice, că numai pentru a înduce pe Ungurĭ în eróre şi pentru a le stórce léfa ce i-se cuvine, vorbesce şi scrie ungaresce, acela nu este Românŭ, ci unŭ fiu perdutŭ, care nu aparţine nicĭ unei naţiunĭ. Acela nu înşélă pe Ungurĭ, ci se înşélă pe sine şi încă mai multŭ naţiunea.

Cum vrea elŭ sĕ dovedéscă, că slăbiciunea lui este făţariă? Pentru a-şĭ pădi turma în modu demnŭ, păstorulŭ trebue sĕ dea pieptŭ cu lupii şi cu urşii; ar fi rea economiă şi politică din partea unui păstorŭ, cândŭ ar vrea sĕ-şĭ cruţe turma faţă de ursŭ dându-i o óiă după alta.

Tocmai aşa facŭ şi oportuniştii, cari se punŭ în serviciulŭ Ungurilorŭ pentru a'şĭ satisface deocamdată stomaculŭ.

Nu sunt Românĭ nicĭ aceia, carĭ pentru a'şĭ satisface capriţiurile de modă, de lucsŭ şi obiceiurĭ nobile varsă sume enorme de banĭ în străinătate, numai pentru ca sĕ se pórte în România cum se purtau în Viena, séu în Parisŭ; ca sĕ pótă mâncá şi bea ca acolo; carĭ când se află între Opincarĭ anume vorbescŭ franţuzesce, pentru a impune şi pentru a nu fi confundaţĭ cu Românii de rêndŭ; carĭ se prefacŭ că li-e ruşine când sunt surprinşĭ cu o carte românéscă în mână şi carĭ cetescŭ numai cărţĭ din istoria, sciinţele şi literatura străinilorŭ. Cum vorŭ cunósce aceĭ ómenĭ trecutulŭ şi presentulŭ nostru şi prin urmare cum se vorŭ puté însufleţi pentru viitorŭ?

Óre Românĭ sunt aceia, cari — cu tóte că nu mai sciu, ce sĕ facă cu banii, — în locŭ sĕ contribue la unŭ scopŭ filantropicŭ şi filoromânŭ mai bine i-aruncă pe nimicurĭ şi jucării nedemne de bărbaţĭ, cheltuescŭ într'o di mai multŭ decâtŭ unŭ sĕracŭ într'unŭ anŭ, pe când sute şi mii de studenţĭ, devotaţĭ cu totŭ sufletulŭ sciinţei, se ducŭ şi se întorcŭ de la scólă flămândĭ şi umblă în trenţe.

Mai tóte scólele române din Austria suntŭ făcute şi întreţinute prin contribuirĭ individuale, chiar şi aceia carĭ abia au ce mâncá dau creiţarulŭ lorŭ din urmă. Din contribuţiunile, carĭ le varsă Românii în visteria statului, nu se întórce nicĭ unŭ banŭ pentru scopurĭ românescĭ, din contră: pentru scopurĭ antiromâne şi ca dovadă, că ungurilorŭ nu li-e ruşine de lume, mai vâră şi limba lorŭ în cuibulŭ românescŭ făcutŭ cu atâta trudă! pe când la noi cu totŭ bugetulŭ instrucţiunei de 10 milióne, cu tóte că s'arŭ mai puté pune pe altarulŭ patriei din partea particularilorŭ alte 10 milióne, când trecĭ pe dinaintea unei scolĭ rurale şi o vedĭ surpată la unŭ colţŭ şi ciupită de vĕrsatŭ pe din lăuntru şi pe din afară îţĭ vinŭ lacrimile în ochĭ, dacă eştĭ românŭ, şi ruşinea în obrazŭ dacă eştĭ patriotŭ.

Pănă când voiu vedé acéstă miseriă şi lipsă de patriotismŭ, voiu susţine că acei, carĭ sunt cu lumina în gură şi sforăescŭ cu indignaţiune contra străinilorŭ (pe carĭ în dosŭ ii ocrotescŭ) sunt numai nisce făţarnicĭ îndrăsneţĭ, carĭ ne îmbrăţişéză numai pentru a tescui sufletulŭ din noi.

Decĭ, nu-mĭ veniţĭ cu articuli din constituţiune şi cu paragrafii din lege, că Vi-i trântescŭ josŭ cu dreptulŭ de Românŭ de sânge; ci veniţĭ cu pulso-metrulŭ şi în alŭ căruĭ sânge veţĭ aflá unŭ clocotŭ puternicŭ de dorŭ de lumină şi libertate pentru Românĭ şi o palpitaţiă de ură crescêndă şi de rĕsbunare în contra asupritorilorŭ noştrii, pe acela sĕ-l numiţĭ cetăţénŭ românŭ, séu Daco-românŭ. în ciuda Ungurilorŭ!

»Opincarulŭ«

CORESPONDENȚA NOSTRA DIN COMITATE.

Din valea Almașului, 18 Aug. 1884.

Precumŭ vița numai rĕmânêndŭ în butucŭ póte produce fructe, așa și preotulŭ numai alipitŭ cu inima și sufletulŭ de sórtea turmei încredințate grijei sale sufletescĭ va puté păstorí cu folosŭ, din care causă fericită e turma condusă de unŭ atare preotŭ, care însuflețitŭ de sublima sa misiune tinde în faptă a demonstrá, cumcă nisuesce a se numĕrá între cei promișĭ poporului încă prin cuvintele S. Scripturĭ: »Da-voiu vouĕ păstorĭ după inima mea, carĭ vĕ-vorŭ pasce, păscêndu-vĕ cu sciință.«

In rĕstimpŭ de duoi anĭ unŭ astfelŭ de preotŭ a statŭ în fruntea credincioșilorŭ din Fizeșŭ. Acesta este D. Ioanŭ Hațieganu V-prot. tractului Dergei. Dênsulŭ pășindŭ ca preotŭ cu consciință de datorințele sale în parochia de susŭ, și ca protopopŭ neuitândŭ nicĭ aceea, cumcă: »Cui s'a datŭ multŭ, multŭ se va și cere dela dênsulŭ,« după ce s'a convinsŭ din propria esperință, că esigintelorŭ spirituale numai în biserice corĕspundĕtóre împrejurărilorŭ locale se póte satisface, a stăruitŭ cu multŭ zelŭ și cu tótă energia pentru reedificarea acestei bisericĭ, animându-șĭ fii sufletescĭ și deșteptândŭ în ei sêmțulŭ de pietate cătră cele sacre. Bunulŭ Dumnedĕu a și binecuvêntatŭ nisuința sa, pentru că terminată fiindŭ lucrarea, biserica adĭ stă în frumsețea ei, mai înălțată cătră acela, a cărui laudă este destinată a o cântá. Mai adaugemŭ la acesta și edificiele de pe fondulŭ parochialŭ, mare parte totŭ prin zelulŭ sĕu restabilite.

Sânțirea bisericei s'a făcutŭ în 10 Augustŭ prin preoțimea tractuală și d-nii prot. V. Poruțiu din Almașiulŭ Mare și Papiriu din Iclodŭ cu marĭ ceremonii, pe lângă asistența unei inteligințe și poporŭ venitŭ din tóte părțile în unŭ numĕrŭ ne mai vĕdutŭ prin ținutulŭ nostru cu astfelŭ de ocasiunĭ. După actulŭ consacrărei terminatŭ cu unŭ discursŭ binenimeritŭ, rostitŭ de d. prot. tractualŭ Ioanŭ Hațieganu s'a datŭ unŭ banchetŭ în localitățile parochiale, în decursulŭ căruia o mulțime de toaste cari de cari mai frumóse s'au rostitŭ. Celŭ dintâiu nu potŭ trece cu vederea a nu amintí, fŭ ridicatŭ pentru îndelunga sănătate a prea bunului nostru Părinte Escelența Sa Metropolitulŭ din Blașiu.

Finindu-se prândulŭ óspeții se întruniră într'o petrecere cu danțŭ, care a duratŭ până în dorile dilei următóre. Meritulŭ ce și-lŭ câștigă junimea din giurŭ în frunte cu tênĕrulŭ stud. din locŭ Elia Șerbanŭ prin arangiarea acestei petrecerĭ este cu atâta mai vrednică de atențiune, fiindŭ că a avutŭ în vedere contribuirile filantropice în favórea bisericei stórse în privința banilorŭ.

Provocatŭ decĭ de dulcea suvenire a colorŭ ce v'am relatatŭ mai susŭ, vinŭ a esprimá în publicŭ mulțămita sinceră d-lui Hațieganu pentru zelulŭ sĕu desŭ probatŭ în acésta regiune, și lauda junimei din jurŭ ce prin arangiarea petrecerei pe lângă folosulŭ moralŭ oferitŭ a înaintatŭ scopurile filantropice; nu uitŭ însă a laudá și interesulŭ viu alŭ veneratilorŭ protopopĭ bĕtrênĭ susŭ amintițĭ, mulțămindu-le pentru nepregetarea de a înălțá prestigiulŭ sĕrbătórei și prin concursulŭ dênșilorŭ; și preste totŭ cu inima plină de bucuriă aprețiezŭ pe poporulŭ din Fizeșŭ și pe inteligința venită aicĭ cu însuflețire pentru înaintarea scopurilorŭ sânte!

Dar în legătură cu acestea nu omitŭ a lăudá și zelulŭ preoțimei din tractulŭ Dergei, pentru că — precum în anii mai recențĭ, așa și în timpulŭ de presente — neîntreruptŭ lumina îșĭ deșteptă poporulŭ la întocmirea corĕspundĕtóre a edificielorŭ sacre și a apartinințelorŭ, pe rêndŭ cu toții dovedescŭ a avé ca devisă »recedant vetera, nova fiant omnia.«*) Pĕtrunsŭ în inimă de acestea mĕ adresezŭ cătră fie-care dintre susŭ amintiții cu cuvintele S. Apostolŭ alŭ nemurilorŭ ».....căcĭ acestea făcêndŭ și pe tine te vei mântuí și pe cei ce te vorŭ ascultá.«

Chechișanulŭ.

*) Dorimŭ din inimă ca întrega preoțime din ținutulŭ Fizeșului sĕ documenteze acelașŭ zelŭ și față cu scólele nóstre, ca sĕ putemŭ audí câtŭ mai curêndŭ, că în loculŭ celorŭ vechĭ necorĕspundĕtóre s'au redicatŭ nouĕ scolĭ, menite asemenea de a înaintá alăturí cu biserică scopurile sânte ale poporului românŭ. Numai atuncĭ când scóla nu va rĕmâné îndĕrătulŭ bisericei vorŭ puté dice cu adevĕratŭ împreună cu Apostolulŭ: că aceste făcêndŭ și pe tine te vei mântui și pe cei ce te vorŭ ascultá. Red. „G. Trans.“

DIVERSE.

Fantasiă ungurésca. — Intr'o istoriă nouă a legislațiunei ungare, găsimŭ următorulŭ pasagiu: »Décă în loculŭ religiunei catolice, care légă politica sa de vestŭ și-i atrage atențiunea dela destinațiunea sa politicŭ, ar fi primitŭ Ungaria legea grecéscă, s'ar fi legatŭ cu legăturile credinței de naționalitățile ortodoxe dela Dunărea de josŭ, ar fi inspiratŭ energiă Ortodoxilorŭ, și-ar fi câștigatŭ în schimbŭ cultură și sciințe dela ei, atuncĭ — ortodoxa Ungariă și-ar fi întinsŭ hotarĕle sale dela Carpațĭ până la Bosforŭ și la Adria și s'ar fi pututŭ ridicá până la acelŭ gradŭ de putere, la care se află acum Muscalii!« — Apoi: »Mai înainte de ce pornì națiunea (maghiară) sĕ-șĭ caute o patriă, îșĭ asigurà libertatea sa, puse temeliă dreptului de statŭ ungarŭ, — ea îșĭ alese unŭ duce, care povățuiá bătăile, totușĭ espedițiunile le hotărá adunarea țĕrii, și adunarea țĕrii făcea și păcile. — In cestiunĭ personale și de posesiunĭ judecă unŭ jude supremŭ alesŭ de adunarea țĕrii, apelurile împotriva decisiunilorŭ lui se făceu de adunare, fiecare Ungurŭ erá absolutŭ posesorŭ alŭ averii sale private; fiecare ocupațiune se socotea de posesiune generală, împărțirea o făcea adunarea națională, — conducerea i se asigurà familiei lui Árpád; totușĭ națiunea îșĭ reservà alegerea din membrii familiei; fiecare Ungurŭ erá unŭ luptătorŭ liberŭ, egalŭ îndreptățitŭ și luá parte la dietele țĕrii, ce se țineu din vreme în vreme; — d e a c e e a domnia arbitrară erá necunoscută și imposibilă, până când națiunea nu se amestecà cu alte nemurĭ, până când esemplulŭ vestului, obiceiurile străine nu otrăvirà caracterulŭ națiunei. Constituțiunea străveche erá ca a unei republice democratice.« !!!..

*

Din China. — »Figaro scrie despre împĕrătésa din China: »Impĕrătesa Tzu-Au este de 50 anĭ, nu este de nemŭ tătară, ci e neoșă chinesă. Tatălŭ sĕu a fostŭ omŭ cu carte și membru alŭ ‚Han-Lin-ului, academiei de sciințe. Bărbatulŭ ei Hien-Fang a muritŭ în Octomvre în anulŭ 1861 în Manciuria, unde se retrăsese după ce armatele anglo-francese luaseră Pechingulŭ. Impĕrătésa trece de femeiă tare cu minte, dér și dușmană de mórte a Europenilorŭ și a civilisațiunei lorŭ. Când feciorulŭ ei, împĕratulŭ Tong-Tsi, care a muritŭ la 12 Februarie 1874, s'a fostŭ umplutŭ de vĕrsatŭ, ambasadorulŭ rusescŭ, generalulŭ Blanyali, trimite repede pe mediculŭ sĕu, Dr. Zelowski, la palatŭ. Impĕrătesa îi mulțămì, dar nu voì sĕ primescă pe doctorulŭ și mai bine voì sĕ așede în casa fiului sĕu urîtulŭ idolŭ alŭ Saniului pe care Chinesii îlŭ adóră și-lŭ socotescŭ dreptŭ dumnedeulŭ medicinei. Cândŭ voì unŭ diplomatŭ sĕ-i aducă portretulŭ suveranului sĕu, primì următorulŭ rĕspunsŭ: »Eticheta chinesă oprește aducerea portretelorŭ suveranilorŭ streinĭ în palatulŭ împĕrătescŭ, ar fi nedemnŭ de împĕratulŭ, sĕ țină în palatulŭ sĕu portretele v a s a l i l o r ŭ s ĕ i.«

*

Bărbații renumițĭ. — Aureliu Scholl, glumețulŭ și înfocatulŭ foiletonistŭ parisianŭ, care scie și duelá cu felŭ de felŭ de arme, ședea după obiceiulŭ sĕu cu câțĭva colegĭ d'ai sĕi la Tortoni și bea absintŭ, când deodată unŭ necunoscutŭ, pârlitŭ de sóre, dér elegantŭ îmbrăcatŭ, venì la dînsulŭ și salutându-lŭ grațiosŭ îi dise într'unŭ accentŭ străinŭ: — „Nu-i așa, domnulŭ meu, că d-ta eștĭ Aureliu Scholl?« — »Negreșitŭ, și mi-ar cădé tare greu sĕ negŭ acésta. Dér cu cine am onórea? Neamŭ mai întâlnitŭ óre undeva?« — „O, nicĭ odată. — »Prin urmare n'am avutŭ nicĭ fericirea se mĕ duelezŭ cu d-ta?« — »Nicĭ vorbă, domnulŭ meu!« — »Décă nu, atuncĭ de sigurŭ ai vre-o carte de ale mele cu portretulŭ neînsemnatei mele persóne?« — »Nu amŭ cetitŭ nicĭ odată nicĭ unŭ rêndŭ scrisŭ de d-ta, trăiescŭ în Valparaiso și amŭ o fárfuriă pentru brânză cu portretulŭ și numele d-tale, și nu putemŭ fi mulțămitŭ cu mine, ca sĕ nu facŭ cunoscința acelui omŭ, alŭ cărui chipŭ în tótă diua îlŭ vĕdŭ pe masă la mine.« Unŭ hohotŭ grósnicŭ urmà esplicațiunei necunoscutului. Scholl se jurà, că elŭ de aicĭ înainte va mâncá numai de pe farfurii cu chipulŭ sĕu, și și-a propusŭ sĕ-șĭ comande mai multe duzine. Alte celebritățĭ din Paris, carĭ avură onórea sĕ cutreere lumea pe farfurii, suntŭ, afară de celŭ amintitŭ, Grévy, Alphonse Karr, Gounod, Grevin, Lesseps, Rochefort și Naquet.

*

Ministrulŭ și practicantulŭ. — Contele Iuliu Szapáry, cu ocasiunea visitei sale din Seghedinŭ, cercetà și magazinulŭ de tutunŭ. La ușă sta unŭ servitorŭ de o statură marțială; nicĭ că-i păsá de visita ministrului și acelorŭ ce-lŭ însoțiau, căcĭ, de, vĕduse elŭ domnĭ și mai marĭ. — »Unde e șefulŭ?« întrebă ministrulŭ. — »Nu e acasă,« rĕspunse servitorulŭ cu nepăsare. — »Dar controlorulŭ?« — »In călĕtoriă.« — »Atuncĭ practicantulŭ de sigurŭ va fi acasă?« întrebà ministrulŭ perdêndu'șĭ răbdarea. Servitorulŭ îșĭ rĕsuci mustața și rĕspunse: — „Cu acela nu vei vorbí, domnule, căcĭ, acuma e la prândŭ!«

*

Viitorulŭ băilorŭ dela Tușnadŭ. — In dilele trecute possesorii de băi dela Tușnadŭ au luatŭ niște importante hotărîrĭ. E vorbă de zidirea băii. Puținii membri, carĭ erau de față, hotărîră ca toțĭ possesorii sĕ se provóce, sĕ subscrie unŭ împrumutŭ de câte celŭ puținŭ 500 fl., și din 6% a sumei ce se va aduná sĕ se zidéscă băile. Acéstă propunere s'a primitŭ și în aceeașĭ ședință s'au și subscrisŭ 21,500 fl., cu tóte că cei mai bogațĭ membri nu erau de față. S'a făcutŭ declarațiunea, că de aci înainte în afacerile băilorŭ vorŭ avé cuvêntŭ numai aceia carĭ vorŭ contribuí la projectulŭ de împrumutŭ, și anume după câte 500 fl. se va socotí câte unŭ votŭ. Celŭ mai frumosŭ planŭ pentru băi l'a făcutŭ architectulŭ din Karlsbad Iosifŭ Slovak. S'a hotărîtŭ sĕ se cumpere acestŭ planŭ cu 1000 fl. și sĕ se provóce pe 14 Septemvre și întreprindĕtorii din Brașovŭ Gaiser și Könhoffer, sĕ-șĭ aștérnă și ei planurile lorŭ, și din ambele planurĭ sĕ se combineze unulŭ corĕspundĕtorŭ. S'a hotărîtŭ în fine, ca la esposițiunea plastică a țĕrii din 1885 sĕ fie representate și băile din Tusnadŭ. Spre acestŭ scopŭ s'au votatŭ 600 fl.

*

Necrologŭ. — Anunțămŭ cu durere mórtea preotului gr. cat. alŭ diecesei Oradea mare și administratorŭ parochialŭ în Ujlak, **Ionŭ Mariu Marinescu**, în etate de 26 de anĭ și în alŭ 2-lea anŭ alŭ preoției sale. Imormêntarea s'a făcutŭ în 24 Augustŭ a. c. în Ujlak lângă Beiușŭ.

Fie 'i țĕrîna ușóră!

"REUNIUNEA PENTRU AJUTORAREA VEDUVELORU IN BRAȘOVU.

Lista III.

Din vêndarea statutelorŭ au incursŭ:

D-le: Maria Săcărênŭ 20 cr., Maria Bărbuceanŭ 40 cr., Elena Th. Mantsu 10 cr., Maria Hovsepianŭ 20 cr., Anna Petrescu 1 fl., Maria Christu 20 cr., Elena I. Mantsu 20 cr., K. Dușoiu 30 cr., Maria Ciurcu 20 cr., Z. Dima 20 cr., Sofia Senius 30 cr., Maria G. Barițŭ 30 cr., Victoria C. Iuga 30 cr., Sofia I. Dimitriu 10 cr., Polixeni Ilasievicĭ 20 cr., Salomia Baboianŭ 10 cr., Cornelia Mărgineanŭ 1 fl., Zinca Engiurliu 1 fl., Stănica Iarca 20 cr., Marina Russu 20 cr., Maria D. Furnică 30 cr., Elena H. Popovicĭ 1 fl., Mina V. Alexandrescu 1 fl., Carolina Nicolau 20 cr., Reveca Găitănarŭ 10 cr., Maria Nastase 20 cr., Elena N. Orgidanŭ 30 cr., Elena Bidu 20 cr. Anna Brezanŭ 20 cr., Rosa Pilția 30 cr., Maria G. Navrea 30 cr., Sultana Bidu 30 cr., Elena Buntoiŭ 1 fl., Elena Rusu 20 cr., Maria Prișcu 40 cr., Filotea Glodariu 30 cr., Efrosina R. Panțu 10 cr., Anna D. Ogea 10 cr., Paraschiva Oltenu 10 cr., Maria Belu 20 cr., Filotera Budiu 30 cr., Dina I. Manole 50 cr., Emilia Aronŭ 20 cr., Teoni Ch. Navrea 20 cr., Maria D. Stinghe 10 cr., Elena Sfetea 20 cr., Elena Refta 10 cr., Elena Dancea 20 cr., Reveica Zĕrnovênŭ 20 cr., Paraschiva I. Gămulea 20 cr., Rebi S. Chichiumbanŭ 20 cr., Paraschiva Calianŭ 50 cr., Flena Iliescu 20 cr., Iustina G. Stinghe 20 cr., Elena Stinghe 10 cr., Reveica Mitocŭ 20 cr., Elena Preșmerênŭ 10 cr., Anna Panțu 10 cr., Terezia Popŭ 40 cr., Maria Bacicŭ 10 cr., Maria Lupanŭ 20 cr.

D-nele: Marina Bacicŭ 20 cr., Marina Furnică 10 cr., Paraschiva I. Negușiu 20 cr., Stanca Moroianu 20 cr., Paraschiva G. Cioflecŭ 20 cr., M. Mălaiu 50 cr., Reveica Muscă 10 cr., Reveica Negufŭ 20 cr., Maria C. Rîjnoveanŭ 20 cr., Maria St. Stinghe 20 cr., Iudita Vătășanŭ 10 cr., Paraschiva G. Dărdescu 10 cr., Maria Grindu 20 cr. Reveica St. Găitanŭ 10 cr., Maria Butnarŭ 20 cr., Efrosina I. Popescu 10 cr. Frosina Căpățînă 20 cr., Paraschiva Grădinarŭ 10 cr., Reveica A. Pulpașŭ 20 cr., Maria E. Băncilă 20 cr., Carolina D. Constantinŭ 10 cr., Paraschiva Ucenescu 10 cr., Paraschiva Peligradŭ 10 cr., Paraschiva Bureția 10 cr., Anna Colibanŭ 20 cr., Paraschiva F. Pernea 30 cr., Paraschiva I. Ghighiniță 10 cr., Elena N. Ghighiniță 10 cr., Elena Dimitriu 10 cr., Verginia I. Bŏmbĕnŭ 20 cr., Maria B. Pitișŭ 10 cr., Maria Grama 20 cr. La cererea D-lui Iustinianŭ Grama reînapoiațĭ.

D-nii: Ioanŭ M. Burbea 2 fl. 10 cr., Michaelŭ Poppŭ 2 fl. 10 cr., Romanŭ Ludovicŭ 1 fl., Davidŭ Almășanŭ 1 fl., N. N. 2 fl., Ioanŭ Lupanŭ 1 fl., C. Poppazu 1 fl., N. N. 1 fl., B. L. Popovicĭ 50 cr., D. Cioflecŭ 40 cr., R. Radovicĭ 50 cr., Stefanŭ Carapenu 30 cr.

Bibliografiă.

„Fóia bisericéscă“ din Blajŭ Nr. 16 (25 Augustŭ) are urmatorulŭ cuprinsŭ: Aniversarea de 700 de anĭ a venirei Sasilorŭ în Transilvania. — Liturgicae res. Presentarea poețilorŭ în publicŭ. — Purgatoriulŭ dedusŭ din divisiunea pĕcatetorŭ. — Darvinismulŭ înaintea tribunalului minței sănătóse și a naturei. — Unŭ opŭ nou din anticitatea creșțină. — Escrierĭ de concursŭ.

*

„Gazeta Sătenului“ din Rîmniculŭ săratŭ, Nr. 41 (20 Augustŭ) are sumarulŭ: Insciințărĭ. — Mica corespondență. — Cine e Românŭ?: O p i n c a r u l ŭ. — Oglinda unei țĕrĭ: I. S t e f. F u r t u n ă. — Vĕruitulŭ grâului: C. C. D a t c u l e s c u. — Igiena, Căldura și frigulŭ: D r. O. B l a ș i n u. — Câte ceva asupra mijlócelorŭ celorŭ mai nimerite pentru a îmbunătățí caii din țĕră, (urmare), despre caii englesĭ: D. M i n c u. — Balta-albă: S ă t u c ê n u l ŭ. — Corespondință din Dobrogea: Z a f i r N. F i l o t t i. — Din localitate: S ă t u c ê n u l ŭ. — Diare și reviste. — Premiurile cu prețulŭ redusŭ abonaților nuoi și vechĭ ai »Gazetei Săténului. — Anunciurĭ. —

*

„Carta comitatului Selagiu,“ în care n u m e l e d e l o c u r ĭ suntŭ scrise ș i î n l i m b a r o m â n ă, se póte procurá cu câte 2 fl. esemplarulŭ la Samuilŭ Borbély, profesorŭ la preparandia statului în Zelău (Zilah).

Carta va apăré celŭ multŭ până în 10 Octomvre.

Totŭ dela S. Borbély se póte procurá și geografia comit. Sĕlagiu cu 25 cr. — Ambele lucrărĭ suntŭ scrise în limba maghiară.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 3 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.—	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	91.55	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.70
Rentă de hârtiă 5%	88.30	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.90	Renta de hărtiă austriacă	80.65
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de arg. austr.	81.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.75	Renta de aurŭ austr.	104.—
Bonurĭ rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	134.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75	Acțiunile băncei austro-ungare	852.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	295.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	296.10
Bonurĭ rurale transilvane	100 25	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
		Napoleon-d'orĭ	$9.65\frac{1}{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.50
		Londra 10 Livres sterlinge	121.50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 21 Augustŭ st. v. 1884.

Renta română (5%).	Cump.	$93\frac{3}{4}$	vend.	94
Renta rom. amort. (5%)	»	$95\frac{3}{8}$	»	——
» convert. (6%)	»	$97\frac{1}{4}$	»	98
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	33	»	——
Credit fonc. rural (7%)	»	$102\frac{1}{4}$	»	103
» „ „ (5%)	„	$91\frac{1}{2}$	„	92
» » urban (7%)	»	$101\frac{3}{4}$	»	102
» » » (6%)	»	$97\frac{1}{2}$	»	98
» » » (5%)	»	$87\frac{3}{4}$	»	$88\frac{1}{4}$
Banca națională a României	»	1323	»	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	340.	»	367
« » » Națională	»	$237\frac{1}{2}$	»	243
Aurŭ	»	5·40.%	»	6·50
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.07.	»	2.09

Cursulu pieței Brașovŭ

din 4 Septemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.07	Vênd.	9.11
Argint românesc	»	9.05	»	9.10
Napoleon-d'orĭ	»	9.62	»	9.64
Lire turcescĭ	»	10.86	»	10.90
Imperialĭ	»	9.86	»	9.88
Galbenĭ	»	5.64	»	5.67
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.“

se potŭ face de la **1** și **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ	12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „	6 „ „
„ „ „ 1/4 „	3 „ „
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 „ „
Pentru România și străinătate pe anŭ	36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „	18 „
„ „ „ „ 1/4 „	9 „

Celŭ mai ușorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Administrațiunea.

Tipografia Alexi Brașovŭ.